

Het jubileum der Larensche Zuivelfabriek

Feestelijke herdenking

Daar er in het dorp geen enkele zaal is, die de meer dan duizend genoodigden kon herbergen, was voor de viering van het 40-jarig jubileum der Larensche Zuivelfabriek een tent opgeslagen in de weide van de wed. Eggink.

Bij den ingang stond de muziekvereniging „*Apollo*” voor een muzikale begroeting. Het tooneel geleek op een bloementuin. Alles was verder keurig geregeld. De voorzitter, de heer Joh. Bielderman, opende de bijeenkomst en verwelkomde de aanwezigen. Het was voor 40 jaren herinnerde spr., dat de Stoomzuivelfabriek fabriek was voltooid en op 23 Mei 1898 de deuren opende om de eerste melk te verwerken.

Een bijzonder woord van welkom richtte spr. tot het dagelijksch bestuur der gemeente en tot den burgemeester v. Welden baron Rengers en den secretaris den heer Vernede. Spr. was het gemeentebestuur er erkentelijk voor dat het bij de verharding van verschillende wegen telkens bedragen hiervoor beschikbaar stelde.

Ook tot den oud-voorzitter, den heer J. Vrieling, thans eere-voorzitter, richtte spr. een woord van dank. Verder begroette hij het bestuur van den Gelderschen Zuivelbond, zoomede den heer Hylkema, rijkszuivelconsulent, die met zijn adviezen en inlichtingen steeds ten dienste staat, den technischen dienst, den directeur van het Koelhuis, de naburen, afgevaardigden der Zuivelfabrieken Almen, Eefde, Holten en Lochem, Markelo en Bathmen, de heeren C. C. Reudink en G. J. Dijkman, het bestuur der afd. Laren van de G. O. M. v. Landbouw, het bestuur der Coöp. Handelsver. „*Laren*”, dat der Boerenleenbank, van de plaatselijke rundfokvereniging „*Laren*”, de afd. Laren van den B. O. G. en de B. O. L. H. zijnde de jongere generatie, welke straks de taak der ouderen zullen moeten overnemen, oud-bestuursleden der Zuivelfabriek, B. J. Meuleman, H. J. Holstege, H. Kapelte, R. J. Holterman, D. J. Dijkman, mevrouw Kroeze, echtgenoot van wijlen den heer J. Kroeze, den eersten directeur der boterfabriek. De nagedachtenis van hem zal steeds bij het bestuur in eere blijven.

Ook de heer Zwart, directeur der Zuivelfabriek,¹ werd speciaal begroet, alsook de oud-machinist, de heer C. J. ter Welle, de oprichters en de weduwen van hen, die heen gingen.

Herdenking.

Welk een groote verandering bracht dat destijds teweeg, te zullen toetreden tot de op te richten zuivelfabriek, aldus de praeses. Er waren vele voor-, maar ook tegenstanders, die heftige critiek gingen uitoefenen. Velen waren er die eerst „*de kat uit den boom gingen kijken*.” Doch de fabriek groeide onder de leiding van den accuraten en ijverigen bewindvoerder, den heer J. Kroeze.

---

¹ directeur is toch Jansen? (ZHN.)

In de laatste 20 jaren is de groei en bloei der fabriek onder de bekwame leiding van den tegenwoordigen directeur den heer J. Jansen, enorm toegenomen. In de fabriek zijn verschillende verbeteringen aangebracht, doch ook de handelsrelaties hebben tot dezen bloei bijgedragen. Men streeft steeds naar een goed afzet gebied.

Ook het personeel, van wie velen reeds een 25-jarig jubileum achter den rug hebben, draagt tot dien bloei bij. Het zijn hechte organisaties, met het devies: „*Eén voor allen, allen voor één*”. Wij zullen steeds trachten te geraken tot de verheffing van den boerenstand, zeide spr. Wij moeten vertrouwen op de Goddelijke Voorzienigheid

De inleiding van den voorzitter werd beloond met een „*fanfare*” van Apollo en een klaterend applaus der aanwezigen, waarvan het aantal inmiddels was aangegroeid tot ver over de duizend. Dan was het de directeur der fabriek, de heer J. Jansen, die den aanwezigen een uitvoerig overzicht gaf van de verrichtingen, welke er in en met de fabriek hebben plaats gehad vanaf de oprichting.

De omzet.

Dat de omzet der fabriek enorm is toegenomen, blijkt uit de volgende cijfers. In het eerste jaar, 1898, werd verwerkt 1.689.841 L. melk, terwijl in 1937 werd ontvangen 10.515.118 L. melk, waarvoor resp. per L. en per K.G. werd uitbetaald f 3.09 en f 4.73.²

De uiteenzetting van den directeur werd met een flink applaus ingestemd.

De hulde.

Dan kwamen er verschillende woordvoerders. Allereerst burgemeester van Welderen baron Rengers, die namens het gemeentebestuur aan voorzitter, leden van het bestuur, directeur, personeel en leden de beste wenschen overbracht, We leven in een tijd, zeide spr., dat er wellicht vele zaken zijn, die het anders gaat. De sterke coöperatie op dit gebied heeft er het beste van weten te maken. De leden kunnen dit niet genoeg waardeeren. Spr. hoopte verder, dat bij de viering van het gouden jubileum het leed geleden is en dat zoowel de fabriek als de leden hun bedrijf in volle vrijheid kunnen uitoefenen.

Door de zuivelfabriek is zóóveel goeds tot stand gekomen en wel in het bijzonder hier te Laren. In het groote vertrouwen in bestuur en directeur is een goede samenwerking tot stand gekomen. Was er die niet geweest, de fabriek had niet die vlucht kunnen nemen. Ook de samenwerking met de gemeente was van aangename aard. Door de prettige samenwerking met bestuur en directie heeft men veel tot stand kunnen brengen. Spr. dacht hierbij aan het verharden van wegen en den afvoer van het afvalwater. De boterfabriek met de coöp. handelsverenigingen is voor een dorp met het omliggende land van zeer groot belang.

Dan werden gezamenlijk twee coupletten van het Wilhelmus gezongen, begeleid door Apollo. De voorzitter dankte de inzenders der vele bloemstukken en allen, die instemming hebben betoond door het zenden van telegrammen en schriftelijke felicitaties.

---

2 ?

De volgende spreker was de heer van Hengel te Achterveld, voorzitter van den G.O. Zuivelbond en tevens afgevaardigde van de F.N.Z. Het geldt hier een jubileum van een fabriek, wier naam vaak genoemd is bij den Zuivelbond, door welken nooit één op- of aanmerking behoefde te worden gemaakt. De fabriek wordt gedreven op een manier, zooals dat behoort. Hij hoopte, dat het volgende jubileum er een mag zijn van „18 karaats goud”, want dit is geen fabriek van klatergoud, doch een van zuiver „18 karaats goud”.

Vervolgens sprak de heer Hylkema, zuivelconsulent.

Spr. wees er op, dat de coöperatieve geest hier vaardig is. Hier is veel tot stand gebracht en gekomen. Dit vindt niet alleen oorzaak in de tijdsomstandigheden, doch tevens in het goede beheer en uitstekende bestuur.

De grondslag was al 10 jaren voor de oprichting gelegd, toen de akkerbouw ondergeschikt werd aan de veehouderij. Men ging zich toeleggen op de verbetering der boterbereiding. Spr. heeft ervaren, dat de leer- en weetgierigheid der Larensche boerenmensen zeer groot is.

Men is al gauw beginnen te werken met den thermometer. Dus lang voor de boterfabriek bestond, werkte men hier al om de bereiding der boter te verbeteren.

Spr. maakte tevens van de gelegenheid gebruik den stalwedstrijd warm aan te bevelen bij de veehouders, en besloot met den wensch, dat de Zuivelfabriek te Laren in groei en bloei moge toenemen.

De heer Besselink te Almen bracht een woord van dank voor de ontvangen uitnodiging, tevens namens den Ring van Boterfabrieken. Spr. hoopte bij het gouden Jubileum, dat er dan vrijheid in de uitoefening van het bedrijf zal wezen.

De heer A. J. Koeslag, voorzitter der afd. Laren G.O.M.v.L., zeide, dat de oprichting der boterfabriek is voortgekomen uit de bestaande afd. Laren van de G.O. M. v. L. Daarna de Handelsver. „Laren” en de Boerenleenbank „Laren”. Er heeft steeds tusschen genoemde vereenigingen een goede harmonie bestaan. Spr. besloot met den uitroep: „*Welvarend Laren*”. Dat het den boer goed gaat, zoo gaat het allen goed.

Vervolgens werd nog het woord gevoerd door de heeren H. Kappelle, voorzitter der Coöp. Handelsvereeniging „Laren”, Beltman, namens de Boerenleenbank, H. Mombay, voorzitter der afd. Laren B.O. G., mej. M. Marsman, presidente der afd. E.V.Z., van de B.O.L.H.

De voorzitter dankte allen voor hun waardeering jegens de fabriek.

Declamatie.

Dan declameerde de heer D. J. Dijkman, een gedicht, typeerend het leven uit de schooljaren. Telkens werden de hierin voorkomende zangnummers spontaan door de aanwezigen meegezongen, hetgeen eveneens geschiedde met het door den heer D. gemaakte feestlied. De voorzitter bracht hem hiervoor dank.

Vervolgens deelde de voorzitter nog mede, dat hij met eenige huivering de voorbereidende werkzaamheden had aangevat. Hij had vele felicitaties in ontvangst genomen, doch meende veel van

deze hulde te moeten overdragen aan de oprichters der fabriek, zoomede aan oud bestuursleden. Hij vertelde voorts nog enkele schetsen uit den tijd der botermarkt.

Het feestprogramma.

Thans was men gekomen aan het gedeelte der ontspanning. Het programma werd verzorgd door het gezelschap Bartoes uit Amsterdam, dat er in is geslaagd, met declamatie, zang, muziek, jongleeren, goochelen en buikspreekende aanwezigen flink te amuseeren.

Het was ruim half elf, toen de voorzitter dezen buitengewoon goed geslaagden feestavond sloot.